

Fiskeri- og kystdepartementet
Grubbegt. 1
Postboks 8118 Dep
0032 OSLO

Deres ref.

Deres brev av:

Vår ref.

201104908-12
ESDR

Emnekode

SARK-03

Dato

1. april 2011

Svar på høringsforslag vedrørende ny forskrift om særlige tiltak for akvakulturrelatert virksomhet i Hardangerfjorden

16. februar 2011 sendte Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) ut et høringsforslag vedrørende ny forskrift om særlige tiltak for akvakulturrelatert virksomhet i Hardanger og Sunnhordland - Hardangerfjordforskriften, med høringsfrist frist 31. mars. Bergen kommune var ikke på listen over høringsinstanser, men har fått bekreftet at vårt høringssvar er velkommen.

Kommunene ønsker å belyse hvilke konsekvenser en nedbygging av havbruksnæringen i Hardangerfjorden vil få, ikke bare for de berørte kommunene i Hardanger og Sunnhordland, men for hele regionen. Videre vil vi påpeke hvilke tiltak som allerede er igangsatt for å sikre en bærekraftig utvikling av akvakulturnæringen hvor hensynet til ville bestander av laksefisk er inkludert.

Bergen kommune støtter de langsiktige tiltakene og strakstiltakene som næringen og forvaltningen har iverksatt for et mer bærekraftig havbruk i Hardangerfjorden. Samtidig er vi svært bekymret for at den nye forskriften kan føre til en omfattende nedbygging av en lønnsom næring, noe som vil få store konsekvenser for næringsaktørene og lokalsamfunnet i flere av de berørte kommunene. **Bergen kommune støtter næringens forslag om at Hardangerfjordforskriften bør konsekvensutredes før vedtaket kan vurderes.**

Som en del av det offentlig, har kommunene et ansvar å legge til rette for god regional næringsutvikling, og sikre gode rammevilkår for næringen og sysselsetningen i regionen. Med 20 milliarder i omsetning er den marine næringen en av regionens største næringer, som sysselsetter 3000 ansatte, samt gir et betydelig bidrag inn til statskassen. Matfisk delen av næringskjeden er den viktigste "driveren" for at hele næringskjeden skal være lønnsom.

Havbruksnæringen i Hardanger og Sunnhordland har et tett samarbeid med det øvrige nærings og forskningsmiljøet i Bergensregionen. Hardangerfjordforskriften vil dermed få ringvirkninger både for de berørte kommunene og for det øvrige næringslivet som har havbruksnæringen som en viktig kunde. Videre vil en slik nedbygging også virke negativ mht det langsiktige omdømmet og rekruttering til næringen. Havbruksnæringen har i dag store utfordringer med å rekruttere arbeidskraft. En kraftig nedbygging av næringen vil kunne

forsterke næringens omdømmeutfordring, fordi det blir vanskeligere å rekruttere til en næring som blir oppfattet som uforutsigbar.

Hardangerfjordforskriften vil svekke konkurranseevnen til vår havbruksnæring, og på lang sikt redusere næringens finansielle evne til å iverksette de nødvendige tiltak for å sikre en bærekraftig og langsiktig næring.

Slik forslaget foreligger, vil konsekvensene for havbruksnæringen i Hardanger, både samfunnsmessig og økonomiske, være meget store. Det er avgjørende at effekten av de foreslåtte tiltak kan dokumenteres vitenskaplig, og at konsekvensene for næringen og regionen er grundig evaluert. Videre er det viktig at det er innhentet tilstrekkelig informasjon om virkningen av eksisterende tiltak og regelverk før en eventuell ny forskrift innføres.

Konsekvensene for havbruksnæringen i vår region vil være:

- Produksjonsreduksjon. Den fremlagte Hardangerfjordforskriften vil føre til en reduksjon av produksjon i området (ikke bare på "fryst" 2008 nivå). I Hardangerfjordforskriften har FKD utvidet området med å inkludere Langenuen, uten at en har øket biomasse taket på 50 000 tonn MTB. Tallet bør være oppjustert til 57 000 tonn.
- Sysselsetting. Når produksjonen reduseres, faller behovet for ansatte bort både på sjø og land. Hardangerfjordforskriften vil innebære at flere hundre arbeidsplasser vil bli lagt ned. Arbeidsplasser som er meget verdifulle for kystkommunene. I tillegg vil dette få konsekvenser for det øvrige næringslivet i hele regionen, som er viktige leverandører, støttefunksjoner etc til næringen i Hardangerfjorden.
- Betydelig reduserte inntekter til stat og kommune. En produksjonsreduksjon i en slik omfattende størrelse vil gi staten mindre i eksportinntekter. Bortfall av inntekter og arbeidsplasser i Hardanger vil føre til betydelig redusert skatteinngang for kommunene i Hardanger og Sunnhordland.
- FKD ønsker at tiltaket skal gjelde allerede fra oktober 2013. Dette medfører at de berørte selskapene må starte tilpassingen omgående. Næringen har investert betydelig summer i infrastruktur, kompetanse og produksjonsfasiliteter. En rask omstilling vil få betydelige økonomiske konsekvenser for de næringsutøvende.

Hardangerfjorden er et svært produktivt område, som egner seg godt til oppdrett. Det er av havbruksnæringens interesse å redusere presset på de ville laksebestandene og sjøørreten. Både oppdrettsnæringen og villaksnæringen er avhengig av et godt miljø, og har et felles ønske å om unngå tap av vårt biologiske mangfold. Havbruksnæringen er bygget opp med kunnskap fra laksefiskere og bønder, med en unik realkompetanse om å kultivere og høste fra naturen. Næringen har siden oppstarten vært en pådriver for kunnskapsutviklingen i oppdrett, med en genuin interesse for å forvalte og høste på en bærekraftig måte. Oppdrett av fisk er den mest effektive formen for animalsk matproduksjon vi kjenner til.

På bakgrunn av situasjonen i Hardangerfjorden, har næringen og forvaltning de siste tre årene iverksatte en rekke langsiktige og kortsiktige strakstiltak i regionen. Formålet med tiltakene er å sikre en bærekraftig utvikling av akvakulturnæringen hvor hensynet til ville bestander av laksefisk er inkludert. Bergen kommune oppfordrer myndighetene til å innhente informasjon om virkningen av eksisterende tiltak og regelverk, før en ny forskrift iverksettes.

Næringen og forvaltningen har iverksatt følgende tiltak:

- PD-forskriften. 30. november 2007 fastsatte FKD "Forskrift om bekjempelse av pankreassjukdom". Formålet med forskriften er å forebygge og begrense spredning av Pankreassjukdom-virus.
- Luseforskriften. 18. august 2009, fastsatte FKD "Forskrift om bekjempelse av lus i akvakulturanlegg". Formålet med forskriften er å redusere forekomsten av lus, samt redusere og bekjempe resistensutvikling hos lus.
- Soneforskriften. 14. juli 2010 fastsatte mattilsynet en soneforskrift for Sunnhordland, Bjørnefjorden og Hardangerfjorden. Soneforskriften er et eksempel på at oppdrettsnæringen sammen med myndighetene har klart å komme til en felles enighet om viktige tiltak for å forbedre lusesituasjonen og sykdomsbekjempelse. Innføringen av soneforskriften innebærer en redusert produksjon for mange aktører, men hvor næringen har utvist stor vilje til samarbeid, nettopp fordi de har stor tro på effekten av tiltaket.
- Hardangerfjordinstruksen. 8.april 2008 fastsatte Fiskeri- og kystdepartementet forvaltningstiltak i Hardangerfjorden med formål om "å fryse" produksjonen i

Hardangerfjorden på et "2008-nivå". Næringen innstilt på å finne løsninger som innebærer at produksjonen ikke overstiger dette nivået. Hardangerfjordforskriften innebærer en utvidelse av området (Langenuen), uten at taket på tiltatt biomasse økes.

-Handlingsplan for bekjempelse og kontroll med lakselus. 7. februar 2011 lanserte næringen sin egen handlingsplan for å redusere mengden lus i oppdrettsanleggene og får å unngå resistensutvikling. Havbruksnæringen har igangsatt et treårig prosjekt med målsetning å redusere lusemengde og utvikle nye og forbedrede tiltak, både mekaniske, kjemiske og biologiske virkemidler. Bruk av leppefisk som spiser lus av laksen, har økt betydelig i Hardangerfjordområdet.

I tillegg til både næringens og forvaltningens tiltak, har det i samme periode vært en betydelig forskningsinnsats for å gi ny og økt kunnskap om resistensutvikling, optimalisering av drift og produksjonsmodeller, samt utvikling av ny vaksiner. Universitetet i Bergen fikk i desember 2010 et Senter for forskningsdrevet innovasjon: "Salmon Louce Senter", hvor Universitetet i Bergen, Veterinærinstituttet og Havforskningsinstituttet, sammen med regionens ledende havbruksselskaper og ledende fiskehelseselskaper, som EWOS Innovation og Norvatis, skal samarbeide for å finne nye og mer effektive biologiske og kjemiske tiltak for å bekjempe lakselus og hindre resistensutvikling.

En av effektene fra dette samarbeidet, har vært tiltak som har ført til en reduksjon i antall lus i oppdrettsanlegg i Hardangerfjorden.

Næringen, forvaltningen og forskningsmiljøene jobber allerede tett sammen for å minimalisere effekten oppdrett har på villaks. Oppdrettsnæringen er avhengig av et godt havmiljø og et godt omdømme, og er opptatt av å samarbeide med villaksnæringen, for å synliggjøre felles interesser for å skape et godt og bærekraftig miljø for laksen.

Hardangerfjordforskriften vil gi det marine næringslivet en betydelig svekket konkurransekraft, til tross for at forskningsmiljøene ikke med vitenskaplig sikkerhet kan si noe om i hvor stor grad lakselus faktisk er en betydelig populasjonsregulerende faktor for vill laksefisk. Dette er et område det er viktig for å vite mer om, før regjeringen innfører tiltak med slike næringsmessige konsekvenser.

Hardangerfjordforskriften vil få omfattende konsekvenser for vårt marine næringsliv og regionen som helhet. Bergen kommune ber derfor om at forskriften konsekvensutredes før en eventuell iverksettelse, noe som vil gi oss sikkerhet for at tiltakene vil gi ønsket effekt. Det må være viktig og riktig for både myndigheter og alle berørte parter, at konsekvensene ved de foreslåtte tiltak blir utredet før en eventuell iverksettelse.

Med vennlig hilsen

Monica Mæland
Byrådsleder

Øistein Christoffersen
Byråd for næring, eiendomsforvaltning og samferdsel